

Geografie a životní prostředí

(Vybráno z geografických standardů - NGS)

Geograficky vzdělaný člověk si osvojí:

Jak lidská činnost modifikuje životní prostředí.

Příklady toho, co by se žáci a studenti měli naučit :

- popsat jednotlivé složky Země a ovlivnění jich lidskou činností (atmosféra, litosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra);
- jak je možné, že se dopady lidské činnosti se projevují i na jiných místech, kde člověk přímo nepůsobí (přenos znečištění vzduchem, vodou ...);
- vysvětlit dopad velkých staveb na jejich okolí (např. stavba přehrad na okolí řeky...);
- porovnej mapy a tabulky a zjisti dopady určité lidské činnosti na jiných místech ve světě (atomové havárie, ukládání odpadů na dno moří, kyselá deště,.....);
- vývoj lidských technologií v čase a vyvozené dopady na životní prostředí

Rozpracování a zařazení do výuky zeměpisu

Popsat jednotlivé složky Země a jejich ovlivnění lidskou činností - atmosféra, litosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra, kryosféra.

Obecný fyzický zeměpis – většinou 6. ročník – na závěr kapitol o jednotlivých sférách vytvořit pracovní listy týkající se různých dopadů lidské činnosti na jednotlivé složky Země.

Regionální geografie: příklady znečištění atmosféry a ostatních složek v různých regionech. Aplikace na Českou republiku.

Porovnej mapy a tabulky a zjisti dopady určité lidské činnosti na jiných místech ve světě - atomové havárie, ukládání odpadů na dno moří, kyselá deště...

Příklad – atmosféra – zněčištění ovzduší

Kyselé deště

-Obr.č.1 a obr.č.2 je z pohoří na severu ČR – napiš název pohoří a najdi příčiny degradace lesních porostů. Urči návětrnou a závětrnou stranu.

???

???

???

Urbanizace

Příklad z učebnice – Human geography – Harm de Blij

S příchodem urbanizace začala mít mnohá města tendenci stát se jednotvárnými.

V mnoha případech je to pouze velice známé okolí či orientační bod jež odlišuje jedno město od druhého.

Dokážete identifikovat významná severoamerická města?

Správné řešení

New York City

Chicago

Toronto

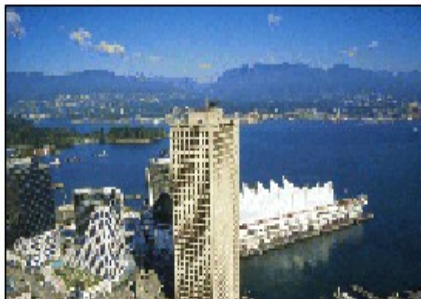
St. Louis

San Francisco

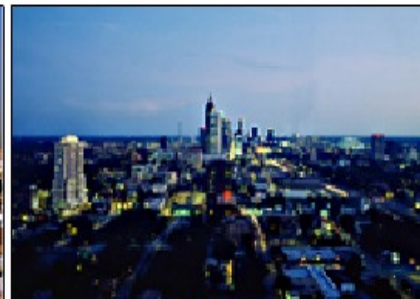
Seattle

Vancouver

Los Angeles

Atlanta

Pittsburgh

Urbanizace

Úkolem bylo, přiřadit názvy měst ke správným obrázkům.

Příklady vysvětlení správných odpovědí

- **TORONTO** - Uhodli jste největší město Kanady. Mohli jste to uhodnout podle místa umístění baseballového stadionu pro Blue Jays ve středu města (tento trend se ujal i v Baltimore a dalších oblastech). Otočná CN věž je dalším znakem Toronta, nejvyšší volně stojící stavba (ne nejvýznamnější budova) v Severní Americe.
- **SAN FRANCISCO** - Toto velmi ojedinělé město u zálivu je identifikováno dle jeho kopcovitého reliéfu, příkře strmých ulic a zajímavou architekturou jako opěrný jehlan Transamerican Building nebo starý monument Colt tower.
- **NEW YORK** - to je Big Apple a vy jste měli být schopni uhodnout to díky vertikálnímu profilu a výrazné městské architektuře a samozřejmě díky strážné soše darované Francouzi před více než stoletím, Bartholdově soše Svobody při příjezdu do Newyorského přístavu.

Urbanizace v ČR

- Předchozí úkol se dá modifikovat i na města v ČR.
- Půjde o spojení témat socioekonomické geografie i žp a rovněž o spojení geografie a historie.

Úkol:

1. přečti si pozorně text a prohlédni obrázky.
2. Přiřaď správně k číslicím i písmenka.
3. Jak bys pojmenoval tento typ krajiny a jaký vliv měla urbanizace – vznik a výstavba měst na životní prostředí?

České Budějovice Český Krumlov

1

- Prostor města je přirozeným geografickým centrem celých jižních Čech
- Ochranná poloha na soutoku Malše s Vltavou
- Obranná strategie barokní pevnosti vyžadovala úplnou likvidaci zástavby kolem města. Roku 1825 začala likvidace bastionového opevnění.
- Koněspřežní železnice – podnět rozvoje
- Po roce 1848 začal díky uvolnění pout venkovského obyvatelstva velký nárůst města. Roku 1905 zde bylo 37 větších továren.
- Rozpad Rakousko-Uherska →tradiční svazky s Lincem byly do značné míry přerušeny (ještě více po roce 1848)→stagnace. Teprve od 60. let se díky posílení těžkého průmyslu město začalo opět rozrůstat. Otevření hranic po roce 1989 městu prospělo.
- Městská památková rezervace

2

- Zásadním mezníkem pro další vývoj sídla byl rok 1302, kdy vymřelé pány nahradili páni z Rožmberka, kteří z městečka učinili hlavní centrum svých držav.
- 2. polovina 18. a 1. polovina 19. století rozvoj těžby tuhy.
- Oblast jižně od města byla odsunem německého obyvatelstva a zánikem sídelní struktury silně zasažena. Západně od města vznikl vojenský prostor Boletice.
- Historické jádro města je chráněno UNESCEM.

České Budějovice
Český Krumlov

A

B

Geografie a životní prostředí

Geograficky vzdělaný člověk si osvojí:

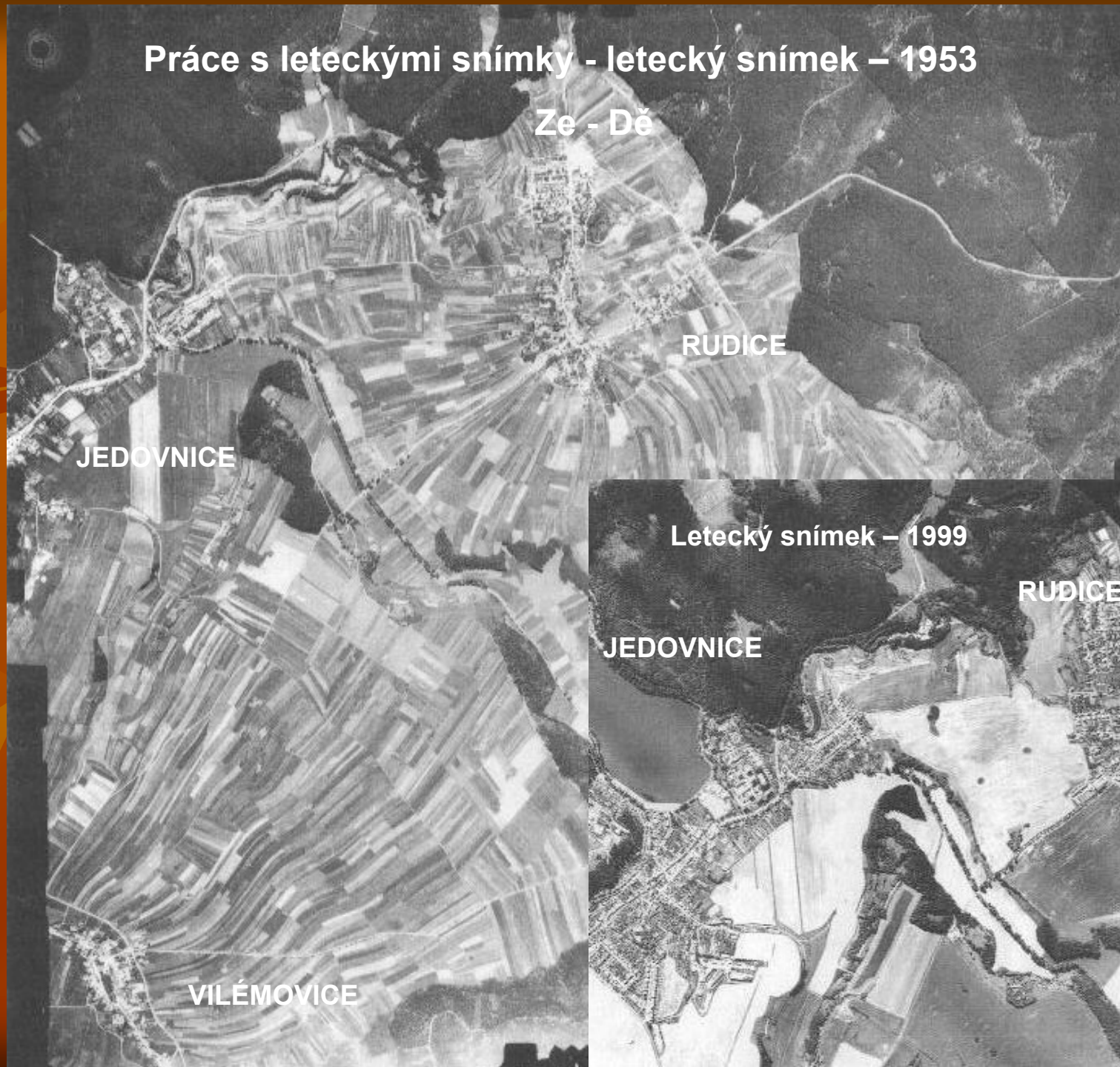
Jak přírodní systémy ovlivňují lidskou společnost.

Příklady toho, co by se žáci a studenti měli naučit:

- shromáždit data o využívání půdy, ekonomické ukazatele, statistiku dopravy, stavebním materiálu a stylu architektury;
- charakterizovat kulturu jejich prostředí a srovnat s jinými regiony, jak kultura reflektuje podmínky prostředí;
- srovnat zemědělskou produkci v různých přírodních regionech;
- přemýšlet o důsledcích nežádoucích změn prostředí na lidské aktivity a navrhnout řešení některých problémů;
- shromáždit informace o adaptacích lidí na různá prostředí, a napsat, jak přírodní prostředí ovlivňuje život jejich regionu a v jiných oblastech světa;
- popsat vztah mezi lidmi a přírodními hazardy v různých regionech státu a světa a srovnat;
- zhodnotit jaký mají dopad na společnost (ekonomický dopad, ztráty životů, sociální dopad, dlouhodobý dopad...).

Práce s leteckými snímky - letecký snímek – 1953

Letecký snímek – 1999

Využití krajiny.

Popiš co vidíš na starém a na novém snímku a napiš, jaký je mezi nimi rozdíl.

Povodně 2002

Zamysli se, jaký vliv má změna ve využívání krajiny na povodně?

Najdi alespoň tři příklady.

Geografie a životní prostředí

Geograficky vzdělaný člověk si osvojí:

Změny, které se vyskytly ve významu, užití, a distribuci zdrojů.

Příklady toho, co by se žáci a studenti měli naučit:

- jak funguje celosvětová distribuce a užití různých zdrojů;
- proč mají lidé a různé zájmové skupiny lidí různé pohledy / názory na užití zdrojů;
- jak technologie ovlivňuje a přistupuje k využití zdrojů;
- jakou roli hrají zdroje ve společnosti;
- popsat důsledky užívání zdrojů v dnešním světě;
- vyhodnotit různé pohledy ohledně užití zdrojů

RVP –zeměpis a ŽP

■ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

- *žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin;*
- *uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Učivo

- **krajina** - přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah příroda a společnost** - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva